

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti,
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 10. oktobra 1937.

ŠTEV. 41.

Naša vojska

Naši notranje politični dogodki, pa tudi dogodki, ki so se odigravali onstran naših državnih meja, so stopili nehote v ozadje spricho velikih vojaških vaj, ki so se vršile na Gorjancih in o katerih so naši časopisi poročali obširno, iskreno in z nepotvorjenim navdušenjem. Zanimanje za potek manevrov je bilo tokrat res veliko. Temu se ne smemo čuditi, saj so bili letošnji manevri največja preizkušnja v mirni dobi, kar jih je imela naša vojska. Pred najvišjimi vojaškimi dostojanstveniki iz Francije, Romunije, Grčije, Italije, Turčije in Češkoslovaške, je naša vojska v polni meri ponovno utrdila svoj sloves, ki ga uživa na svetu. Teden dni je naša vojska izvrševala naporene vaje, za katere je bilo treba mnogo priprav, načrtov in žrtev. S pričo skrajno slabih vremenskih razmer, so zahtevale vaje od vsakega posameznika izrednih žrtev, in povdariti moramo, da je sleherni prestal izkušnjo tako, da lahko s ponosom zremo na naše fante in može, ki so že tokrat dokazali vso svojo sposobnost in pripravljenost za žrtvovanje, če bi jih nekoč domovina klicala na obrambo svojih mej. Sam vojni minister, ki je prisostvoval manevrom, je ob zaključku rekel novinarjem, da je preizkušnja prestana nad pričakovanje dobro in polno zadovoljstvo vodstva naše vojske.

Mnogo naših fantov in mož iz Prekmurja je bilo tudi poklicanih na manevre. Mnogo je dela sedaj na poljih, jesenski sadeži morajo pod varen krov domačije, zemlja čaka, da se jo pripravi za novo setev, zima je pred durmi in povsod je treba še to in ono napraviti, tako da je vsak dan dragocen in vsaka delovna roka težko pogrešljiva. Spricho tega je marsikdo na tihem zamrmral, ko je dobil poziv, da mora na vojaške vaje. V prvem trenutku so zmajevali tudi davkoplačevalci, češ država si dela izdatke, ki so seveda neizogibni. Pa je bila to le beseda, ki ni prišla iz srca ter bila le tako izgovorjena. Slehernemu pa je vstajal v prsih ponos, ko se je domislil naše vojske in v mislih je sledil vsem njenim pohodom. Temu občutku se je

pridružila zavest, da je naša oborožena sila nepremagljiva, trdna in močna in da si bo sleherni skrhal zobe, ki bi hotel planiti po naši domovini. Poglejmo le danes malo po svetu in vidli bomo, kaj se vse pripravlja za jutrnji dan. Na vseh koncih in krajih Evrope je slišati rožljanje orožja. V visokih zubljih se dvigujejo plameni španske državljanske vojne. Na Daljnem vzhodu se je razbesnela vojna v vsej svoji grozovitosti in narodi so se v strahu za svojo lastnino zbrali na okopih svojih domačij. Nekdanja mirna Evropa je danes bolj podobna vojaškemu taboru, iz katerega se neprestano čujejo grožnje, kakor kdaj prej. Ob takih razmerah se vsakdo zave, ko like važnosti so takšne obsežne vojaške vaje, ki nam naj pokažejo ali smo dovolj pripravljeni, ali je naša moč dovolj velika, če bi prišla usodna ura odločitve. Za tem ciljem nam ne sme biti nobena žrtev prevelika, saj se gre za nas, za varnost naših žen in otrok, za naše domove, ki smo jih zgradili z našimi pekočimi žulji, za našo svobodo, za katero smo žrtvovali najboljše sinove naše domovine.

Na vse to pomislimo in nihče ne bo več pravil, da so manevri igra in parada. Oni so prav resna in važna stvar in v interesu države in njenega prebivalstva nujno potrebni. Danes, spricho modernega bojevanja, se zahteva od poveljnika in vojaka mnogo več ko kdaj prej. Danes je treba večjega junaštva in večjih naporov. K temu pa je treba vsakega posameznika vzgojiti in ga pripravljati na skrajno žrtvovanje. Za to je šola, ki jo more prehoditi vojak, trda in ne more biti nežna. Letošnji manevri so bili baš v tem dobra preizkušnja. Neprestani nalivi, naporni pohodi hribovito ozemlje, kjer so se vršili manevri, so težave podvojili. Tem večjega pomena so dokazi vztrajnosti, utrjenosti in neuklonljive volje, ki so jo doprinesli vsi sodelujoči oddelki: od navadnega pešca, do artilerista, od konjenika do posade tankov in oklopnih avtomobilov, od kolesarjev do drznih letalcev v težkih bombnikih.

Že od početka smo omenili, da so našim manevrom prisostvovali najvišji vojaški strokovnjaki za-

vezniških in sosednih držav. Ta odposlanstva so vidla veliko sposobnost naše vojske, spoznali so tudi našega vojaka, ki ga dičijo vse vrline pravega bojovnika in neustrašenega branitelja domovine. Kar so tuji predstavniki vidli, ne bo ostalo prikrito zunanjemu svetu, saj morajo svojim vladam poročati o stanju naše vojske, kakšna je naša oborožitev, kako je naš vojak sposoben, skratka o vsem kar so pač vidli na teh vojaških vajah. Tako poročila sicer ne pridejo v javnost onstran naših meja, pač pa so neprecenljiva važnost ob sklepanju kakšnih prijateljskih pogodb, včasih pa tudi odločujejo v marsikateri politični akciji, ki bi drugače bila sovražno naperjena proti nam, pa se je ublažila radi, pripravljene in sposobne sile, ali drugače rečeno radi — respekta. Oni, ki so sovražni napram naši državi, so bili zadnji vojaški manevri resen opomin, da se ni varno igrati z ognjem. Zavezniki pa so prišli do prepričanja, da se lahko mirno zanesejo na našo vojsko. To nam pa vliva zavest, da v krogu onih držav, ki se borijo za mir, ni naša država nikako breme ter je enakovredna vsem drugim. To je tem več vredno, ker še danes prevladuje v mednarodni politiki naziranje, da je treba upoštevati le močnejšega, slabiča pa je treba pustiti njegovi žalostni usodi.

Na vajah, pa tudi potem, ko se je naša vojska vračala v svoje vojašnice, je bila povsod deležna s strani prebivalstva navdušenih sprejemov. Pohod naših čet je

izpričal, da sta se vojska in narod zlila v eno. To je ugotovil tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ko je v Toplicah, ob burnem odobravanju visokih vojaških dostojanstvenikov rekel: „Naša vojska je narodna in zato je ljubezen našega naroda do naše vojske brezmejnja.“ V trenutnih političnih razmerah, ko razni politiki sklepajo razne pogodbe in s svojim delom dotikajo temeljev našega državnega življenja, so take besede nad vse pomembne. Zato so značilne tudi besede ministra vojske in mornarice generala Marića, ki je povdaril, da so se pozivu pod orožje in to baš v območju, kjer se zlivajo Slovenci v Hrvate in Hrvati v Srbe, enodušno in z enakim navdušenjem odzvali obvezniki vseh plemen in vseh ver in je tako tudi manevrska vojska bila prava podoba naše celokupne narodne vojske. Spricho tega lahko trdimo, da se narod vzpenja preko vseh nesporazumljenj in trenutnih notranjih sporov v mogočno celoto, kateri je najvišja svetinja — Jugoslavija. In kdor se bi hotel dotakniti zgradbe naše svobode, katero nobena sila ne more uničiti, mora biti pripravljen, da se proti njemu dvigne vse, kar nosi poštenje in ljubezen v srcu. Tako so velike vaje ob Gorjancih pokazale nam in svetu, da skriva naša država v sebi mogočno silo, ki je vedno pripravljena, da brani Jugoslavijo pred morebitnim sovražnim napadom od katerekoli strani.

POLITIKA

Pristaši dr. Mačka so imeli eno izmed zadnjih nedelj zborovanje v Vinici na hrvatskem bregu Drave v bližini Ormoža. Po pisanju nekaterih hrvaških časopisov se je tega zborovanja udeležilo tudi 200 Slovencev s svojimi političnimi voditelji. Ti so izjavili, da so Slovenci pristopili k združenji opoziciji kot zavezniki Hrvatov in bodo tako nastopali tudi pri vseh bodočih dogodkih.

Gradbeno ministrstvo je dalo na razpolago 8 milijonov din za položitev vodovodnih cevi v Dalmatinski Zagori in za gradnjo črpalnih postaj in drugih potrebnih objektov. Ker bodo ta dela velikega pomena za socialne, gospodarske in zdravstvene

razmere v vaseh dalmatinske Zagore, so položili temeljni kamen v Pokrovniku z posebnimi svečanostmi ob navzočnosti gradbenega ministra.

O vsebini sporazuma, ki je bil sklenjen med srbijansko združeno opozicijo in dr. Mačkom, sredi septembra, piše neki sarajevski časopis, da obsega naslednje točke: 1.) Odprava sedanje ureditve države, ki temelji na ideji narodnega in državnega edinstva; 2.) priznanje treh narodnih osebnosti (Slovenec, Srb, Hrvat) in ureditev države na tej osnovi; 3.) ukinjenje ustave in popolna odstranitev zakonodajstva, v kolikor je bilo v zvezi z režimom šestega januarja; 4.) sprejem „vrhovnega zakona“, ki bo do spre-

jema nove ustave nadomeščal ustavo; 5.) sestava nove vlade iz skupin, ki sporazum podpišejo. Ta vlada naj pripravi volitve za ustavodajno skupščino po zgodovinskih pokrajinah. To so pa le ugibanja, točno besedilo sporazuma pa bomo brali, ko bo ta sklenjen, in kakor obljublajo, tudi objavljen.

Na povratku iz Ženeve, kjer je bilo zasedanje Društva narodov, se je ustavil v Beogradu turški zunanji minister Tefik Ruždi Aras. Po razgovoru, ki ga je imel z našim zunanjim ministrom, je rekel časnikarjem: „Brez pretiravanja lahko rečem, da se je v Ženevi dosegla ublažitev evropske politične napetosti, kljub zelo kočljivim dokodkom.“

— Šef francoskega generalnega štaba general Gamelin, ki je prisostvoval našim velikim manevrom, je pred svojim odhodom iz naše države rekel sledeče: „O Franciji govore nekateri, da je površna, v resnici je pa to narod, ki je neomajno zvest svojim prijateljem, kakor je bil vedno zvest svojim obveznostim. Francoska vojska je prišla k vam, da je z vami delila hude trenutke in končni triumf. Danes stoji ta armada na straži in bdi nad zahodno Evropo. Ta armada je vojska izrazito miroljubnega naroda, toda v svesti si je svoje moči in je sposobna za vse naloge, ki bi jo čakale, ter voljna sodelovati z vašo vojsko v vseh okoliščinah, če bo treba.“

O našem vojaku pa je visoki francoski dostojanstvenik rekel takole: „Občudoval sem vašega vojaka, posebno pešca, ki mu ni več treba ustvarjati si ugleda, saj smo njega veljavo imeli priložnost ceniti že pred 20 leti. Kakorkoli se bo razvil material, glavno orodje bitke in zmage bo slej ko prej ostal človek sam.“

Dr. Maček ima v svojem lastnem taboru zelo hude nasprotnike, ki so sedanja pogajanja za sporazum med hrvaško in beograjsko združeno opozicijo, porabili za borbo proti njemu. Očitajo mu, da se vedno sklicuje na hrvaški narod, da pa rešuje brez naroda najvažnejša življenska vprašanja, kakršen je zlasti nameravani sporazum.

Gospodarsko finančni odbor ministrov je vzel v pretres končni načrt uredbe o povečanju uradniških prejemkov. Uredbo bodo v kratkem podpisali člani vlade. S povišanjem uradniških plač bo imela država na leto 150 milijonov več izdatkov.

Stalni svet Male antante je imel v Ženevi sejo pod predsedstvom romunskega zunanjega ministra. Razpravljali so o splošnem mednarodnem položaju in naovč ugotovili, da vzemajo popolnoma enaka stališča v vseh vprašanjih, o katerih so se razgovarjali. Posebno pozornost so posvetili odnošajem med državami podonavske kotline, zlasti odnošajem med Madžarsko in Malo antanto in so sklenili, nadaljevati pogajanja, ki so se pričela v ugodnem razpoloženju.

Šef italijanske vlade Mussolini je po 12 letih vendarle zapustil Italijo ter obiskal Hitlerja. V oklopnem vlaku se je vozil Mussolini preko avstrijske zemlje v Monakovo, kjer so mu pripravili najveličastnejši sprejem. Od tam ga je vodila pot v Rostock, kjer si je ogledal velike manevre nemške vojske. Obiskal je tudi Kruppove tvornice, ki so največje tovarne za orožje v Evropi. Slednjič je še obiskal Berlin, kjer je njegova triumfalna pot po Nemčiji dosegla svoj višek. V varnem spremstvu je nato zopet zapustil Nemčijo in na povratku v domovino je bil povsod deležen velikih ovacij. Posebno slovesno so ga sprejeli v Rimu. Da je bilo njegovo potovanje velike politične važnosti, ni treba povdariti, zato je razumljivo, da so bile v zadnjih dneh oči Evrope uprte v diktatorja, ki sta se sestala na nemških tleh.

V Berlinu sta imela oba državnika važne politične govore, katere je poslušalo nad milijon ljudi. Govorila sta o najtesnejši povezanosti narodnega socializma in fašizma ter naglasila miroljubnost Italije in Nemčije. Mussolini je v svojem govoru dejal: „Vsemu svetu, ki napeto sprašuje, kaj bo rezultat sestanka, odgovarjava vaš voditelj (Hitler) in jaz na glas in z vsem poudarkom: „Mir“.“

V evropskih diplomatskih krogih razglabljajo zdaj o posledicah, ki

jih bo Mussolinijev obisk imel za Evropo in svet. Splošno prepričanje je, da sta ob tem obisku italijanski fašizem in narodni socializem sklenila zvezo, ki je tesnejša, kakor pa če bi bila Hitler in Mussolini podpisala vojaško pogodbo.

V nemških in italijanskih krogih izjavljajo, da je Mussolini povabil Hitlerja, naj obiše Italijo, vendar pa datum tega obiska še ni določen. Verjetno je, da bo Hitler kmalu vrnil Mussolinijev obisk.

Sedem tednov že divja vojna vihra na Daljnem vzhodu, kljub temu pa niso mogli Japonci strelj junaškega odpora Kitajcev, ki branijo vsako ped zemlje pred grabežljivim tujcem. Japonci so izdali že ogromne vsote za bojevanje, ki segajo že v tako višino, da bo Japonska rabila več let, da se zopet gospodarsko opomore.

Angleži so Kitajcem poslali večje število najmodernejših aeroplanov, ki prevozijo 400 km na uro ter se v treh minutah lahko dvignejo do 3000 m visoko.

Na Angleškem nočejo več kupiti japonskega blaga, prav tako tudi nočejo Japoncem nič prodati. Pričakuje se, da bo Društvo narodov proglasilo sankcije proti Japonski, ki bodo vsekakor bolj uspešne, kakor one proti Italiji, ker se bo ženevski akciji pridružila najbrž tudi Amerika.

Romunski zunanji minister je proti pričakovanju ostal v Ženevi. To dejstvo spravljajo v zvezo s francoskim prizadevanjem za ustanovitev nove podonavske zveze pod francoskim vodstvom.

Celovška policija (Avstrija) je odkrila komunistično organizacijo, ki je zbirala prostovoljce ter jih pošiljala na boje v Španijo. Ta komunistična družba je spravljala tudi jugoslovenske dobrovoljce v španski metež. Skupno je bilo odposlanih okrog 40 transportov.

Posebna delegacija avstrijskih narodnih socialistov je izročila Mussoliniju pismo, v katerem ga prosi, naj podpre stremljenje narodnih socialistov v Avstriji. V pismu so na-

rodni socialisti hudo obtožili Avstrijo. Avstrijska javnost je zelo ogorčena zaradi takega nastopa, češ da so izdali avstrijske narodne stvari, ko so se obrnili na zastopnika tuje vlade s pozivom, naj jih podpre v borbi za njihove cilje v Avstriji.

Španska komunistična vlada je tudi poslala svojo delegacijo na zasedanje Društva narodov v Ženevo, kjer pa ni dosegla to, kar je nameravala. Sedaj hočejo voditelji španskih komunistov doseči svoje cilje na ta način, da izdajo poziv vsem delavcem sveta, naj stopijo v stavko.

Nove pristojbine za pisma in dopisnice naslovljene v inozemstvo

Z odlokom poštne ministra se spremene dopolnilne pristojbine za odpravo pisem in dopisnic v prometu z evropskimi državami. Po tem odloku se evropske države razdele v tri pasove s temi dopolnilnimi pristojbinami: prvi pas: 2 din, drugi pas 2.50 din, in tretji pas 3 din.

V prvi pas spadajo: Avstrija, Bolgarija, Grčija, Italija, Madžarska in Rumunija.

V drugi pas: Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Švica in Turčija; vse druge evropske države (n. pr. Anglija, Francija i. t. d.) razven Sovjetske Rusije, so v tretjem pasu.

Te spremembe so stopile v veljavo 1. oktobra 1937.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT

v majhnem blagajniškem prometu:

Engleski funt sterling 1 kom	Din 230.—
Francuski franki 100 „	„ 145.—
Amerikanski dolar 1 „	„ 46.85
Isti v čeku 1 „	— do 47.25
Kanadijski dolar 1 „	„ 46.50
Italijanska lira	
Češke krone 100 „	„ 145.—
Nizozemski florin 1 „	„ 23.50
Nemška marka v bankovcih 1 kom	„ 9.50
„ „ v srebru 1 „	„ 12.—
Avstrijski šiling v bankovcih 100 „	„ 860-865
„ šil. v srebru in drobiž 1 „	„ 8.25
Magyarški pengő po 100 kom	„ 900.—
Urug. peso 1 „	„ 17.50
Argent. peso 1 „	„ 11.—
Tečaj deviz v dnevnikih.	

Domjan Vahen — Esperanto.

V proslavo

zelenega tedna odnosno mednarodnega jezika esperanto.

(29. 9. do 6. 10.)

Torej te razmere nas silijo, da razmišljamo o pomenu nekega jezika, ki bi ne bil lastnina nobenega naroda, ki bi bil lahko naučljiv in blaglasen. Tako zasledimo od leta 1603. celo vrsto poizkusov, ustvariti mednarodni jezik. Eden izmed najboljših poizkusov je bil Volapük, ki ga je ustvaril Schleyer, toda je že ob rojstvu propadel, kakor vsi drugi, ki jih naštejemo več kot 200. In zakaj so propadli vsi ti poizkusi? Ker niso temeljili na mednarodnih korenih živih jezikov. In prav to je prvi spoznal dr. L. Zamenhof, poljski zdravnik, ki se je rodil leta 1859. v Bijalstoku na Poljskem. Dobro je poznal razmere, ki so vladale v svetu, saj je prav njegovo rojstno mesto bilo prava mešanica raznih narodov, tako Rusov, Po-

ljakov, Nemcev, Ukrajincev, Židov in drugih, ki so se med seboj sovražili. In opazujoč te narodnostne boje med njimi za prevladanje enega izmed jezikov, se je v mladem Zamenhofovem srcu porodila misel: ustvariti jezik, ki bo mednarodni jezik! Toda ta vera, v kateri je živel mladi Zamenhof, da smo si vsi ljudje bratje in sestre, se je v njem samem večkrat omajala, ko je srečaval na cesti ljudi in je v globini svoje duše občutil, da ne srečava bratov in sester, temveč le Ruse, Nemce, Poljake, Žide in druge, ki so se mu radi njegovih „blaznih“ idej samo posmehovali. Toda ta vera, ki ga je vodila v življenje preko nešteti ovir in težav, se je v njem še okrepila, ko se je zavedel, da bo s svojo idejo mogel mnogo koristiti človeštvu, ter tako posameznim narodom in vsem posameznikom, ker blagostanje naroda je tudi blagostanje posameznika. Zavedal se je, da je ena največjih ovir na poti k sporazumu in sodelovanju med narodi vprav nesporazumevanje, to je jezikovna razlika in da se radi

teh dejstev narodi v borbi za nadmoč njihovega jezika na svetu družijo v sovražne si tabore.

Ideja:

„Ljubiti vse ljudi in spoštovati vse narode!“ je postajala za mladega Zamenhova vedno večjega pomena, celo tako velikega, da je za njo žrtvoval vso svojo mladost, vse svoje življenje, da je začel ustvarjati mednarodni jezik na podlagi mednarodne ideje bratstva in ljubezni ter vzajemnega sodelovanja brez ozira na raso, narodnostno, versko ali politično pripadnost, da je star komaj 28 let izdal prvo slovnico mednarodnega jezika, ki ga je sam nazval: Esperanto.

To je bilo leta 1887. in že leta 1905. torej 18 let kasneje so sklicali prvi mednarodni esperantski kongres, na katerem so se s pomočjo Zamenhofovega esperanta sporazumevali med seboj posamezniki raznih ras, raznih narodov, na katerem so si prijateljsko podali roke pripadniki raznih ver, različnih političnih nazorov.

Toda svetovna vojna je zaustavila razmah esperantskega pokreta, kakor tudi vsem ostalim pokretom.

A že leta 1923. je mednarodna trgovska konferenca v Benetkah sklenila, da bi se esperanto uvedel v vse trgovske šole, trgovske zbornice, v tujskoprometna društva, da bi se uporabljal kot službeni jezik na mednarodnih velesojih.

Pri nas, žalibog, esperantsko gibanje ni tako razširjeno, kot to zahtevajo prilike in naša korist. Vzrokov je več in nekateri izmed poglavitnih so, da je pri nas premalo ljudi, ki bi se za esperantski pokret žrtvovali in ga širili, primanjkuje strokovno izobraženih učiteljev, premalo se zanimajo zanj trgovski in industrijski krogi, ki bi imeli od tega največ koristi, premalo se zanimajo zanj izobraženci, češ, to je jezik proletarijata, premalo podpira oblast ta naš pokret in premalo se zanima zanj naša mladina, ki jo vzgajajo po strogo začrtanem načrtu, ki pa je zastarel in ni več sodoben.

„Vsi ljudje, pa naj pripadamo temu ali drugemu narodu, tej ali drugi veri,

Bodimo stvarni

Neki dopisnik je dostavil Novinam članek, ki ga je nazval „Sramota za Soboto“. V članku opisuje zadnje poplavo s posebnim poudarkom na zbiranje vode v bližini gimnazije, ki je baje ovirala dijakom dostop do gimnazije, kar je imelo za povod, da se pouk ni mogel vršiti. Očividno nalaga to krivdo občinski upravi, češ da premalo skrbi za kanalizacijo in čiščenje obcestnih jarkov. Čudno je to, dasiravno neposredno podtikanje, zlasti iz razloga, ko bi moral dopisnik vedeti, da je nemogoče v trajnem deževnem vremenu gladko zajeziti dotok vode, ki si v svoji množini išče naravna pota in ki je dohajala v takem izobilju, da ji ni bilo mogoče po določeni poti sprotoma odtekat. V ostalem oskrbuje cesto cestni odbor, ki pa tudi nemore radi pomanjkanja denarnih sredstev vse nedostatke na cesti tako hitro odstraniti, kakor bi s dopisnik želel.

Ako se dopisnik čuti pravičnega, bo vendar priznal, da je občina v zadnjih letih, glede kanalizacije in olupševanja našega mesta mnogo napravila. Ali morda ni videl, ko je voda v letošnjih deževnih dneh in poplavih gladko odtekala po novo napravljeni kanalizaciji iz mesta proti kolodvoru in skozi železniški nasip proti Rakičanu? Ali se morda ne zaveda, da bi vsa ta množina vode, če nebi imela pravilnega odtoka, povzročila mestu takšno zlo, kakšno smo doživeli v letu 1925? Dalje, ali mu morda ni znano, da je občinska uprava občine M. Sobota že od leta 1925 zbirala denarne prispevke v poseben fond, namenjen za kanalizacijo. Današnja občinska uprava izvršuje kanalizacijo in olupšava mesto v najlepši obliki in v splošno zadovoljstvo. Ali morda ne vidi, da je cestni odbor, katerega predsednik je župan g. Hartner, zelo lepo uredil Kolodvorsko cesto, ki je bila pred tem, zlasti v bližini kolodvora, težko uporabna in delala na prihajajoče potnike dokaj čuden vtis? In dalje, ali morda ne

vidi, da se točasno z velikim naporom preurejuje Aleksandrova cesta?

Ako je dopisnik iz tabora, ki je danes vsemogoč, bi mu bili prav hvaležni, ako bi občinski upravi ali cestnemu odboru preskrbel potrebno denarno podporo in s tem omogočil izvršenje vsaj nujno potrebnih del na kanalizacijah našega mesta. Naši občani so pa dovolj obdavčeni in ne bi mogli plačati višjih davčnih bremen, kar bi moral tudi dopisnik vedeti. Brez potrebnega kredita se pa delo nemore izvršiti.

Prepričani pa smo, da bo občinska uprava in cestni odbor, ne glede na pisanje Novin, v okviru kreditne možnosti nadaljeval z načrtanim delom in s pomočjo vsakoletnih prispevkov naše mesto kar najlepše uredil.

„Skuznate oči“

So dale Novine naslov članku, ki so ga objavile v svoji 40. številki s podpisom — kmet! Povod k temu jim je dal naš uvodni članek v št. 35, ki obravnava razmere naše industrije do vsakokratne vlade. Toda Novine se v svojem članku nesramno zaletavajo le v domačo industrijo, t. j. v industrijo mesnih izdelkov g. Benka. Nočejo pa vedeti koliko je ravno ta industrija v hasek našem prebivalstvu. Druge pokrajine so ponosne na domačo industrijo, pri nas pa se najdejo ljudje, ki domačo industrijo omalovažujejo, blatijo in jo javnosti predstavljajo kot sebično in škodljivo. Če so se v domači industriji godile kakšne nepravilnosti, ali če se gode, je vendar dotični kmet, ki je baje članek Novinam poslal, upravičen dostaviti sodniji tožbo, ki bo zadevo razčistila.

Nikdo ni bil prisiljen prodajati domači tovarni svojih produktov, prodal naj bi jih drugim trgovcem, ki bi mu morda bolje plačali. Le ta je pravilna pot, vse drugo pa je nesramno obrekovanje in mi prav dobro vemo, zakaj se to pogostoma vrši. Toda gospodje okoli Novin si s takim postopanjem prav nič ne pridobivajo na veljavi... Bodočnost bo pokazala.

Čiščenje jarkov

Dopisniku, ki je dostavil Novinam članek pod grobim naslovom „Sramota za Mursko Soboto“ svetujemo, naj si v bodoče bolje ogleda vzrok dotoka vode k gimnaziji, na cesto in vrtove. Če bi to storil, bi brezdvomno ugotovil, da je voda prišla v veliki množini po polju ob južni strani radgonske ceste iz kupšinske občine in sicer radi tega, ker ni občina izkopala poljski jarek od gostilne g. Šavla v Črnelavcih do Črnca. Vsa ta množina vode, ki se je nabirala na večičkem in črnelavskem polju na južni strani radgonske ceste, se je stekala proti Murski Soboti na marof in dalje po naravni poti proti gimnaziji, v nižino ob cesti poleg trgovine Mekiš. Pravilno bi pa voda morala odtekat od gostilne Šavel po jarku v Črnc.

V kolikor nam je znano, so prizaleti stanovalci na marofu in okolici, ki so vsled dotoka te vode utrpeli mnogo škode, dostavili občini Kupšinci prošnjo za temeljito očiš-

čenje omenjenega jarka. To bi morala občina v interesu reda iz lastnega nabiga pravočasno sama napraviti in bi v tem primeru pritožbe izostala. Smatramo za primerno, da bi se tudi občinska uprava občine Murska Sobota zavzela, da se ta jarek čimprej očisti, da se bo voda lahko drugič odtekala v Črnc, ne pa proti Murski Soboti.

Poštni autobus M. Sobota - Rogaševci

Poštna uprava je uvedla na progji M. Sobota—Rogaševci počenši z 4 oktobrom dvakratno vožnjo. Ta uvedba je že bila davna želja prebivalcev ob tej progji. Hvaležni smo poštni upravi, da nam je nudila to ugodno zvezo. Zlasti je velike važnosti opoldanska vožnja, ko je dana priložnost, da si potniki, ki imajo opravka na raznih uradih, jim ni treba čakati do 15 ure temveč se že lahko opoldne zopet vrnejo domov. Še večje važnosti pa je zveza iz Rogaševci, ker pride autobus v Mursko Soboto ob 14.18 uri in ima tako zvezo na vlak, ki odhaja iz M. Sobote ob 14.45. S tem je zlasti ustrezno davni želji, ko imamo lepo zvezo k vlakom.

Sedaj bi bilo še samo nujno potrebno, da uvede poštna uprava še

Preosnova vlade

5 ministrov je odstopilo in 6 je novoimenovanih. Odstopili so: pravo sodni minister g. dr. Subotič, gradbeni minister g. dr. Kožulj, min. za gozdove in rudnike g. Janković, poštni min. g. dr. Koludjerdžić, prosvetni min. g. Stošević in min. za telesno vzgojo naroda g. dr. Rogič. Na novo so imenovani in bili zapriseženi: za pravosodnega min. g. Milan Simonović, min. za gozdove in rudnike ban Vr-

bavske banovine g. Bogoljub Kujundžić, za gradbenega ministra bivši minister prosvete g. Dobrivoj Stošević, za min. brez listnice nar. poslanec g. dr. Niko Novaković, za min. za telesno vzgojo naroda g. dr. Vjekoslav Miletić, za poštne ministra Vojko Cvrković in za prosvetnega ministra g. Dimitrije Magarašević. Ostali ministri so vsi obdržali svoje položaje. Pravi vzrok preosnove nam ni znan.

DOMAČE VESTI

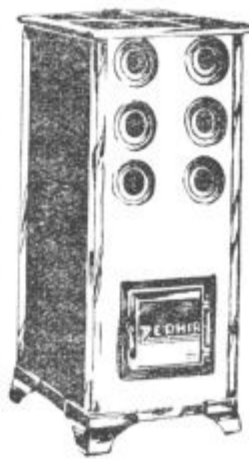
Murska Sobota:

— **Francoski krožek.** Tečajji v Francoskem jeziku se prično, dne 13. oktobra. Pouk se bo delil v začetniški ter nadaljevalni tečaj z konverzacijo. Vsakdo, ki ima veselje do francoskega jezika, naj prijavi svoj pristop pri tajniku društva g. Adaniču, banč. uradniku, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

— **Na poštno avtomobilski progji Murska Sobota—Rogaševci** je z novim voznim redom, ki je stopil v veljavo dne 4. oktobra 1937 nastala sprememba, nakar opozarjamo potujoče občinstvo. Po novem voznem redu obratuje na progji Murska Sobota—Rogaševci poštni avtomobil dvakrat dnevno in sicer: Odhod iz M. Sobote ob 12. in 17.30 uri. Prihod v Rogaševce ob 13. in 18.30 uri. Odhod iz Rogaševci ob 6.25 in 13.20 uri, a dohod v Mursko Soboto ob 7.23 in 14.18 uri. Natančnejši vozniki časi so razvidni iz stenskih voznih redov, ki se nahajajo na postajah ob progji. — Uprava pošte.

Denar
vržete skozi okno,
ako kupite stare vrste peči!

10 NABAVITE SI

ZEPHIR
peč

s katero
kurite za
Din 2'—
24 ur.

Samoprodaja:
L. FRIM
M. SOBOTA

vožnjo in sicer do Gornje Lendave. Občinska uprava v Gor. Lendavi je že podvzela vse korake, da tudi ta kraj, ki je eden največjih v Prekmurju, pride do kakega prometnega sredstva ter imela zvezo z ostalo Slovenijo. Te vožnje bi se naj tako uredile, da bi vozil autobus po končani vožnji v Rogaševcih, še do Gornje Lendave, kjer bi naj bila končna postaja. S tem bi ne bilo ustrezno samo prebivalstvu, temveč bi bil tudi velik korak k gospodarskemu razvoju naše Goričke.

— **Nesreča s kolesom.** G. Flisar iz Krajne se je dne 3. t. m. peljal z kolesom po Šolski ulici. Kolo je držal samo z eno roko in privozil na okrogli kamen, kjer se mu je kolo spodrsnilo tako močno, da je padel na levo stran, dočim je kolo zletelo na desno. Vsled udarca je g. Flisar obležal v nezavesti. Odpeljali so ga v bolnico, katero je po dvodnevem zdravljenju zdrav zapustil.

— **Avtomobilska nezgoda.** Ko se je minulo nedeljo zvečer okrog 10. ure vračal g. Zrim Janez z svojim avtomobilom iz Gederovcev v Mursko Soboto, se mu je blizu Vančavasi pripetila huda nesreča. Dohitel je voz, ki je vozil grozdje. Radi velike megle pa se mu ni mogel pravočasno izogniti ter je zadel ob strani v voz. Sunek je bil tako močan, da se je sod grozdja prevrgel z voza ter prednji del avtomobila močno poškodoval. Večje poškodbe na obrazu je pri tem dobil g. Šebök, mizarški mojster v M. Soboti, ki je sedel poleg šoferja g. Zrima, kateri je bil le lažje poškodovan. G. Šebök je bil pripeljan v bolnico in je upanje, da bo kmalu ozdravel.

IZBRALI smo radio-aparate, ki so na beograjskem velesojmu zbudili senzacijo.

Zastopamo: MINERVA / ORION
SACHSENWERK
SIERA / STANDARD

3+1 cevni super Din 3.300

2 letno jamstvo — na 18 mesečno odplačilo. Naši odjemalci plačajo pri popravilih po preteku jamstva le material. * Zahtevajte predvajanje našega 5 c. baterijskega aparata s skrajno znižano ceno.

RADIO NEMEC - MURSKA SOBOTA.

— Veliki živinski in kramarski sejm se bo vršil dne 15. oktobra t. l. v Murški Soboti, na kar že danes ljudstvo opozarjamo.

— **Koncert gasilske godbe.** V Sokolskem domu bo priredila naša gasilska godba dne 16. oktobra 1937 zvečer svoj koncert. Mladi godbeniki, ki se pridno vadijo in ki so letos ne štetokrat nastopili, bodo izvajali razne nove koncertne komade in slednjič tudi priredili za udeležence ples. Vstopnine ni; pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki, katera se bodo uporabila v prid nabave potrebne gasilskega materiala. Udeležimo se v čimvečjem številu prireditve in s tem podprimo stremljenje naših mladih godbenikov.

DOPISI:

— **Prosenjakovci.** Prostovoljna gasilska četa priredi v nedeljo, dne 10. novembra 1937. svojo tradicionalno trgatveno veselico pri dobri kapljici in okusnih jedilih gospoda Varge. Igra prvovrstna ciganska godba. Vsi prijatelji gasilstva iskreno vabljeni — saj četa, kakršna je prosenjakovska, zasluži podporanja, kar so dokazala pred kratkim podeljena mnogoštevilna odlikovanja.

— **Pasja steklina.** Že zopet se je pojavila pri nas pasja steklina in sicer tokrat v Rakičanu. Na njej so oboleli zaporedoma 4 psi od katerih so bile ogrizene štiri osebe, ki so bile takoj odposlane v Pasterjev zavod v Maribor. Ta steklina najbrže izvira od neznanega steklega psa, ki se je priklatil pred nekaj tedni iz Veržeja in najbrže ogrizel sedaj osteklele pse v Rakičanu in morda tudi še kje drugje. Da bi to za ljudi in živali tako nevarno bolezen zatrl, je bila oblast primorana odrediti pokončanje vseh psov v Rakičanu. Poostreni pasji zapori pa ostane v veljavi še nadalje za celi srez.

— **Predanovci.** Ponovno opozarjamo domače in tuje goste, da bo pri nas g. Vljaj Viktor dne 10. t. m. slovesno otvoril svojo gostilno in jih prosimo, naj se otvoritve v čim večjem številu udeležijo blagovolijo. Za vsa razvedrila, prvovrstno pijačo in jedila je v zadostni meri preskrbljeno.

— **Petanjci.** Kovač Terezija, sluškinja pri gospej Šomenovi v Murški Soboti, rojena v letu 1914 v Gor. Lendavi, se je 4. t. m. ob 18 1/2 uri s svojim biciklom pripeljala na brod in plačala prevoznino. Ko je med prevozom brodar prižigal svetiljko, je mladenka Kovač skočila v Muro, ki jo je odnesla s seboj. Brodar je pohitel z ladjo za njo, toda dohiteti jo ni mogel, dasiravno je dalj časa kli-

cala na pomoč in slednjič je utonila. Kljub ponovni preiskavi obrežja se utopljenke do danes ni moglo najti. Kaj je bil vzrok samomora, se do danes natančno ne ve. Nekateri govorijo o nesrečni ljubezni, drugi pa o dozdnevni preiskavi, ki je bila uvedena radi neklih nedostatkov na njenem službenem mestu.

— **Upokojitve.** Glasom časopisnih vesti je bil z 1. oktobrom 1937 upokojen g. Verteš Aladar, šolski upravitelj v Hodošau. Zasluženemu vzgojitelju, ki se je dobro uživel v naše razmere, in ki je tako pri ljudstvu kakor pri učencih priljubljen, želimo, da bi zaslužen pokoj mirno užival. — Menda je malo oseb na našem Goričkem, ki ne bi poznale bivšega komandirja žandarmerijske stanice v Gor. Petrovcih narednika g. Pečnik Petra. Saj si je v dobi svojega dolgoletnega službovanja ne samo v občini Gor. Petrovci, marveč tudi v sosednjih občinah s svojim korektnim in vpludnim nastopom prisvojil simpatije vsega naroda. Zadnjih 5 let je bil v službi kot vodja policijske ekspoziture na železnici v Gor. Radgoni in užival radi svojih dobrih lastnosti vso naklonjenost tržanov in potnikov. Sedaj je po 37 letnem vestnem službovanju stopil v zaslužen pokoj. G. Pečnik je koroški rojak in je, kot zaveden Slovenec, po neuspelem glasovanju, moral zapustiti domači kraj. G. Pečniku želimo, da bi zaslužen pokoj, dolgo let mirno užival in se med nami dobro počutil.

— **Čebelarji.** Sladkor za čebele lahko dobite, trošarine prosto v zabojih po 5 kg direktno iz sladkorne tovarne Čukarica in Belje. Tozadevno prošnjo je dostaviti Finančni direkciji.

Spremembe občin

Kr. namestniki so podpisali ukaz, na podlagi katerega se poleg drugih občin v Sloveniji, spremenijo, odnosno ukinejo tudi nekatere občine v našem srezu, kakor sledi:

1) Iz občine Bodonci se izloči kraj Radovci in priključi občini Gornja Lendava. 2) Iz občine Cankova se izloči kraj Krašči in se priključi občini Pertoča. 3) Iz občine Gor. Lendava se izloči kraj Trdkova in priključi občini Gornja Slaveča. 4) Iz občine Gor. Petrovci se izloči kraj Čepinci in priključi občini Šalovci. 5) Iz občine Gornja Slaveča se izloči kraj Dolnja Slaveča in priključi Gornji Lendavi. 6) Iz občine Mačkovci se izloči kraj Otovci in priključi občini Gornja Lendava. 7) Iz občine Puconci se izločijo kraji Bokrač, Dolina in Šalamenci, ki se priključijo občini Mačkovci ter

kraj Polana, ki se priključi občini Kupšinci. 8) Občina Strukovci se ukine. Od njenega ozemlja se priključijo kraji Pužavci, Stari Beznovci in Strukovci občini Bodonci, kraj Lemerje pa občini Puconci. 9) Iz občine Šalovci se izloči kraj Peskovci in priključi občini Gornji Petrovci. 10) Občina Tešanovci se ukine. Od njenega ozemlja se priključijo kraji Mlajtinci, Mravci in Tešanovci občini Martjanci, kraj Vučja gomila pa občini Prosenjakovci. 11) Ime občine Gornja Lendava se spremeni v Grad. 12) Ime občine Gornja Slaveča se spremeni v Kuzma. 13) Ime občine Prosenjakovci se spremeni v Selo v Prekmurju.

Odbor Mure : Oficirji 6 : 3 2 : 2

Na stadionu Mure se je v nedeljo zbralo okrog 200 gledalcev, ki so napeto zasledovali buren potek tekme. Znano je, da so oficirji, kakor tudi odborniki Mure precej temperamentni. Bati se je bilo, da bi utegnili nastati na tekmi večji incidenti, ki bi mogli imeti nedogledne posledice. Da bi se zagotovila brezhiben potek, sta se oba nasprotnika zedinila, da sodi to pomembno tekmo povsem neutralna oseba in je padla odločitev na tajnika sres. načelnika g. Puncerja, ki je znana kot objektivna osebnost.

In tako je napočil trenutek, ko so oficirji pod zvoki Cvirnovne harmonike „regiment po cesti gre...“ vko rakali na igrišče s šajkačami na glavi, burno pozdravljeni od občinstva. Val navdušenja se kar ni hotel poleči, ko so pridrveli na igrišče nasprotniki. Dostojanstveno je prikorakal tudi sodnik. Po običajnih formalnostih preda kapetan Murinega moštva g. Peterka sodniku spominsko darilo — havano

s podaljškomo — ter ga prosi naj to pozornost upošteva pri njegovih odločitvah.

Prve napade so izvedli oficirji. Njihova napadalna vrsta, pod vodstvom komandanta mesta kapetana g. Košutiča, je bila zelo nevarna in večkrat ogrožala nasprotnikova vrata. Pa tudi nasprotnik je poslal dvakrat zaporedoma bombo v prečko! Kmalu so vodili z avtogolom oficirji 1 : 0 potem pa že 2 : 0 Vsek je pričakoval „železničarsko katastrofo“ pa so Muraši vendar prišli k sapi. G. Peterka je znižal rezultat na 2 : 1, g. Kardoš pa izenačil. Polčas. Vsi ližejo limone kot sladoled... V drugem polčasu par sprememb v obeh taborih. Borba se nadaljuje. G. Kardoš strelja in Mura vodi 3 : 2, nato krasna glava g. Škrileca in je že 4 : 2, tedaj znižajo oficirji in deklarirajo svoj tretji in zadnji gol, ki sta ga dosegla ali g. Košutič, ali g. Špoljarič, pa tudi mogoče g. Jokovič. Sivar se je razvijala tako bliskovito, da ne vemo komu gre za to zasluga. Proti koncu imenitna glava iz neverjetne pozicije g. Peterka, ki postavi končni rezultat.

(Dalje pride.)

SOKOL

Sokolsko društvo M. Sobota priredi skupno s sokolsko četo Rakičan v soboto, dne 9. okt. ob 20. uri v dvorani sokolskega doma v M. Soboti komemoracijo ob obletnici smrti Viteškega kralja Mučenika Aleksandra I. Ujedinitelja.

Dolžnost vsakega člana, članice in naraščaja je, da se udeleži, vsi drugi so vabljeni. — Zdravo.

Upr. Sok. društva M. Sobota in sok. čete Rakičan.

V smislu sklepa uprave se vrše vsako soboto ob 20. uri v mali dvorani sok. doma v M. Soboti članski sestanki. Posečajte jih pridno, da se boljše spoznamo.

Zdravo! Uprava

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

VABILO

na

širšo konferenco vseh trgovcev

sreza Murska Sobota, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 11. oktobra 1937 ob 10. uri predpoldne v prostorih stare kavarne pri »Kroni« (Faflik).

Predmet razprave na tej konferenci je:

1. Socijalno zavarovanje samostojnih trgovcev,
2. Dobava mineralne soli (posebno sedaj v jesenski sezoni)
3. Davčna vprašanja, (zlasti predlogi za pavšaliranje davka za male trgovce s perutnino in drugim blagom v malem obsegu),
4. Krošnjarstvo in neupravičena trgovanja,
5. Karteli (zahteve po prepovedi),
6. Veleblagovnice in industrijske prodajalnice,
7. Konzumi, nabavljalne in prodajalne zadrage,
8. Obrtni zakon in zahteve po spremembi nekaterih določil v obrtnem zakonu,
9. Delovni čas v trgovinah,
10. Trošarine,
11. Kreditne razmere in sanacija denarnih zavodov.

Na konferenci nastopi več govornikov vsak s svojim poročilom in predlogi. Zato je dolžnost vsakega zavednega trgovca, da se tega sestanka sigurno udeleži, ker so na dnevnem redu razprave, ki segajo v življenske interese vseh nas in preti naši trgovini ravno sedaj večja nevarnost za propast, kakor kedaj doslej.

Zato na sestanku ne sme manjkati niti en trgovec!

UPRAVA ZDRUŽBE TRGOVCEV
ZA SREZ M. SOBOTA
V MURSKI SOBOTI.

Računski zaključek Občinske hranilnice v Murški Soboti

Za VIII. poslovno leto 1936.

AKTIVA

Bilanca na dan 31. decembra 1936.

PASIVA

	Din		p			Din		p	
Blagajna			30.264	—	Hranilne vloge:				
Efektii			440	—	a) na hranilne knjižice	3.077.298	84		
Menice			105.485	50	b) v tekočem računu	951.462	—	4.028.760	84
Hipotekarna posojila			2.385.092	34	Vloge na račun sospezo			29.096	28
Posojila proti zadolžnici			118.541	10	K. p. d. hipotekarnih posojil			40.991	17
Posojila v tekočem računu			530.305	—	K. p. d. posojil proti zadolžnici			3.005	50
Tekoči računi (naložbe 1/2 den. zavod.)			1.071.145	26	Dispozicije			2.554	61
Inventar:	2.383	50			Rentni davek			2.332	85
100/0 odpis	408	60	1.974	90	Rezervni fond			138.200	71
Prehodni račun (zaostale obresti)			118.772	01	Posebni rezervni zaklad za pokritje izgub na menicah			10.694	96
Prehodni račun (davki)			5.171	—	Posebni rezervni zaklad za pokritje izgub na zadolžnicah			26.072	44
Prehodni račun (upravni stroški)			202	—	Posebna hipotečna rezerva			37.442	21
					Rezerva dubioznih terjatev			19.615	07
					Račun razlike iz kmetskih terjatev			11.516	72
					Prehodni račun (predplačane obresti)			7.670	90
					Prehodni račun (upravni stroški)			1.830	—
					Čisti upravni dobiček:				
					donos iz leta 1935	378	89		
					upravni dobiček leta 1936	7.229	96	7.608	85
			4.367.393	11				4.367.393	11

S knjigami in prilogami primerjali ter našli v redu!

M. SOBOTA, dne 25. septembra 1937.

NADZORSTVO:

FRANC ČEH I. r.
ŠIFTAR LUDVIK I. r.

RAVNATELJSTVO:

BENKO JOSIP I. r.
predsednik.

HARTNER FERDINAND I. r. HIRSCHL LUDVIK I. r.
Dr. PINTÉR NIKOLAJ I. r. Dr. BÖLCS JULIJ I. r.

IZGUBA

Račun dobička in izgube za leto 1936.

DOBIČEK

	Din		p			Din		p	
1) Obresti hranilnih vlog:					Dobiček iz leta 1935			378	89
a) kapitalizirane v letu 1936	96.364	95			Obresti: 1) hipotečnih posojil:				
b) izplačane v letu 1936	1.962	82	98.327	77	a) zaostale v letu 1936	116.820	44		
2) Obresti vlog na tekočem računu:					b) prejete v letu 1936	103.550	20		
a) pripisane v letu 1936	43.831	10				220.370	64		
b) vrnjene v letu 1936	751	43	43.079	67	c) predplačane za leto 1937	5.891	29		
3) Upravni stroški:					č) povrnjene v letu 1936	74.124	27	140.355	08
a) izplačani v letu 1936	115.956	69			" 2) menic:				
b) povrnjeni v letu 1936	8.785	46	107.171	23	a) zaostale v letu 1936	1.157	72		
4) Davki:					b) prejete v letu 1936	10.381	48		
plačani družbeni davek	19.568	25				11.539	20		
odpis vsled rešenja Min. fin. br. 73590/36	5.171	—	14.397	25	c) predplačane za leto 1937	1.663	05		
5) Odpisi:					č) povrnjene v letu 1936	385	81	9.490	34
inventarja	408	60			" 3) posojil proti zadolžnici:				
na račun razlike kmetskih terjatev	11.516	72	11.925	32	a) zaostale v letu 1936	793	85		
Čisti upravni dobiček:					b) prejete v letu 1936	6.668	95		
donos iz leta 1935	378	89				7.462	80		
upravni dobiček leta 1936	7.229	96	7.608	85	c) predplačane za leto 1937	116	56		
					č) povrnjene v letu 1936	431	58	6.914	66
					" 4) naložb 1/2 denar. zavodih:				
					prejete v letu 1936			79.255	40
					" 5) posojil na tek. računu:				
					prejete v letu 1936			45.219	96
					" 6) efektov:				
					prejetz v letu 1936			162	—
					" 7) zamudne:				
					prejete v letu 1936			733	76
			282.510	09				282.510	09

S knjigami in prilogami primerjali ter našli v redu.

M. SOBOTA, dne 25. septembra 1937.

NADZORSTVO:

FRANC ČEH I. r.
ŠIFTAR LUDVIK I. r.

RAVNATELJSTVO:

BENKO JOSIP I. r.
predsednik

HARTNER FERDINAND I. r. HIRSCHL LUDVIK I. r.
Dr. PINTÉR NIKOLAJ I. r. Dr. BÖLCS JULIJ I. r.

PRESELITEV TRGOVINE

*

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da sem se preselil s svojo trgovino z železnino v sosednjo hišo, na Aleksandrovo c. 23a. Vsled povečanja prostora, mi je omogočeno zadovoljiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev z še bolj sortirano zalogo ter solidnimi cenami ki so Vam dosedaj že znana. Prosim cenj. odjemalce, da mi dosedaj izkazano zaupanje obdrži še naprej, ter me obišče in ogleda mojo zalogo brezobvezno za nakup.

*

L. FRIM TRGOVINA Z ŽELEZNINO, TEHN. IN GOSPOD. POTREBŠČINAMI M. SOBOTA.

Gospodarski drobiž

Neprestano deževje je povzročilo tudi na Koroškem poplave, ki so tu sicer redke. V Zajzeri nad Kanalsko dolino je Gorski hudournik odnesel vso plodno zemljo z vsemi pridelki vred. Odslej je od 53 kmetov v Ovčji vasi 23 njih izgubilo večino rodovitne zemlje. Že itak revno prebivalstvo je čisto obupano, ker je s povodnijo gospodarsko uničeno.

Nemško jugoslovenska pogajanja so bila te dni zaključena v Dubrovniku. Sporazum se v glavnem nanaša na nadaljni razvoj tujskega prometa in na plačilni promet. Kakor zatrjujejo so zaključki dokaj ugodni za našo državo, tako da je pričakovati večjega dotoka nemških turistov v Slovenijo in Dalmacijo.

270 milijonov kg železne rude bo kupila Češkoslovaška od uprave naših državnih rudnikov. Isto količino bodo kupile tudi madžarske železarne. Po današnjih cenah znaša vrednost železne rude, ki jo bomo dobavili madžarskim in češkoslovaškim železarnam, 54 milijonov din. Romunske železarne bodo od nas kupile v teku petih let vsako leto po 100 milijonov kg železne rude.

100 milijonov bodo znašali izdatki naših izletnikov v Francijo do konca letošnjega leta, ki bodo obiskali svetovno razstavo v Parizu.

Monopolska uprava namerava umakniti iz prometa vse vrste cigaret, razen cigaret Drina, Vardar, Morava in Drava. Cigarete Drava bodo znatno boljše, tako da bodo po kvaliteti med sedanjimi cigaretami Zeta in Ibar. Nove cigarete Drava se bodo prodajale po 8 komadov za 1 Din.

Zaradi novih žitnih cen, se je cena kruhu v Franciji zvišala za eno petino. To je hud udarec za siromašnejše ljudi.

Zaradi močvirnatih krajev, kjer se množijo milijarde komarjev, je v Beogradu nad 3000 obolenj na malariji. Navzlic zdravstvenemu skrbstvu se je število obolenj povečalo za 60% nasproti lanskemu letu.

Naša ladjedelniška industrija je pokazala v zadnjih letih velik napredek. Iz majhnih početkov se je razvilo veliko podjetje za popravilo

in gradnjo ladij-brodogradilnice „Split“. V kratkem bodo zgotovili dve veliki in moderni ladji. Ob priliki, ko bodo nove ladje spustili v morje, bodo velike svečanosti, kajti gre za dva večja prva pomorska objekta, zgrajena doma.

Združenje vinogradnikov v Vršču je zaprosilo dunavsko bansko upravo, da se dovoli uporaba breztrošarinskega sladkorja za slajenje vinskega mošta, ker je kvaliteta letošnjega vinskega mošta zelo slaba.

Naši kmetje so letos pridelali 3500 vagonov konoplja. Ker je v naši državi še okoli 800 vagonov konoplja iz preteklega leta, se računa, da bomo letos lahko izvozili okoli 3000 vagonov v skupni vrednosti 270 milijonov din. Glavni odjemalec našega konoplja je Nemčija.

V južnem Banatu so spravili že skoro vso koruzo. Letošnje zrnje se je že pojavilo na novosadskem tržišču, kjer plačujejo letošnjo koruzo po 110 do 120 din za 100 kg.

Za 350 milijonov dolarjev srebra je dala spraviti kitajska vlada v angleške in ameriške banke v Hongkongu.

Na reki Odri, v nemški Šleziji, se je na nekem parniku, v katerega je vdrla voda, raztopilo 1000 ton sladkorja.

Konferenca vseh trgovskih in obrtniških zbornic v naši državi, bo od 14. do 18. t. m. v Beogradu. Razpravljali bodo o ugodnosti za naš izvoz žita preko domačih pristanišč.

„Praznik dela“, so letos petdesetič praznovali kot narodni praznik v Združenih državah. Za to priliko je predsednik Roosevelt izdal spomenico, v kateri naglašja potrebo po miru med delavci in delodajalci.

Radi dogodkov na daljnem vzhodu so na newyorški borzi padli tečajji raznih papirjev, kakor še nikdar po vojni. Prizadete so predvsem delnice raznih industrijskih družb, ki so vložile veliko kapitala v Kitajska podjetja.

V drugi polovici tega meseca bo v Sarajevu velika transportna konferenca, katere se bo udeležilo okrog 40 zastopnikov Italije, Madžarske, Avstrije, Češkoslovaške in Jugoslavije.

Pol milijarde kilogramov medu bodo letos pridelali v Hercegovini.

Tamkajšnji čebelarji imajo okrog 23.000 panjev. Letošnje vremenske prilike so bile za čebelarje ugodne. Čebelarji tamkaj prodajajo med po 10 do 11 din kilogram.

Med delegacijami Jugoslavije in Francije so se pričela pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med obema državama.

Celuloza je surovina, ki se jo predvsem rabi pri izdelovanju umetne svile in umetnega bombaža pa tudi za proizvodnjo eksplozivnih snovi. V dobi vsesplošnega oboroževanja je vrednost celuloze poskočila za 100%. V naši državi imamo tovarno za celulozo v Drvarju, ki so jo po večletnem mirovanju zopet stavili v pogon ter ima mnogo naročil. Sedaj poročajo iz Beograda, da hočejo Švedi v naši državi zgraditi še eno tovarno za celulozo. Zaenkrat pa obstojajo težkoče pri ustanovitvi te tvornice, ker zahtevajo Švedi od Narodne banke garancijo, da bodo lahko dobiček podjetja iznesli v inozemstvo brez vsakih težkoč.

Mednarodni urad za delo v Ženevi poroča, da so izgubili delavci v zadnjem letu zaradi mezdnih sporov v 21 državah 30 milijonov delovnih dni.

V Splitu so se sestali železniški delegati Jugoslavije, Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske ter predstavniki turističnih ustanov in parobrodskih društev, da uredijo železniške vozne rede. Zlasti so razpravljali o izboljšanju nedeljskih vlakov, ki naj vodijo iz prestolnic teh držav k morju, v Split.

Letos menda ne bomo več izvažali pšenice v Češkoslovaško, ker ima naša država na razpolago za izvoz le kakih 30.000 vagonov. Takoj po končani letini je Prizad pokupil 10.000 vagonov in jih po večini izvo-

zil v Nemčijo in Avstrijo. Za preostalih 20.000 vagonov pa se zanimata poleg Nemčije in Avstrije še Francija in Italija.

Po podatkih finančnega ministristva je znašal donos neposrednih davkov v mesecu juliju 285 milijonov din, to je za 34 milijonov več, nego v lanskem juliju. Porast dohodkov je zaznamovati tudi pri taksah, carini, monopolu in trošarini. V celoti so bili davčni dohodki v mesecu juliju za skoro 92 milijonov din večji nego lani. Donos davkov v prvih štirih mesecih pa znaša 2382 milijonov, to je za 328 milijonov ali za 14% več nego v istih mesecih lanskega leta.

Pišče s 4 nogami in 4 perutnicami je zvalila koklja pri jetniškem pazniku Vidicu na Ložnici. Pišče ni moglo preključiti jajčne lupine in je poginilo.

Proda se novo pohištvo spalnice po ugodni ceni. Več se poizve pri g. Kemény-u M. Sobota.

Mlinarski pomočnik se sprejme takoj pri ŠADI JOŽEF mlinaru, Ivanci, p. Bogojina.

PRODA SE popolnoma nov SINGER šivalni stroj. Naslov se poizve v Prekmurški Tiskarni v Murški Soboti.

Prodam večje število kaktejev (smokve indijske) posajene v zaboje. Interesenti si rastline lahko ogledajo v Kolodvorski ulici 9. v M. Soboti.

NIZKE CENE! DOBRO BLAGO!

Najbogatejša zaloga konfekcije.

Damski zimski plašči ter moški in otroški Hubertusi, se dobijo najceneje samo pri trvdki

Kr. Hirschl in Sinova

MURSKA SOBOTA.

SOLIDNA POSTREŽBA! VELIKA IZBIRA!

STROJNA PLETILNICA SÉČI LJUDEVIT ~ M. SOBOTA

Izdeluje vsakovrstno pleteno blago. Sprejema naročila po meri. Stalna zaloga pletenin, kak sveteri, robci, nogavice, rokavice, hobe, itd. Nizke cene — solidna postrežba.